

LGTBI

TERMINOEN OINARRIZKO GLOSARIOA

LGTBI
ANITZA

EUSKADI

LGTBI terminoen oinarrizko glosarioa

(lesbiana, gay, transgeneroa, bise-xuala, intersexuala eta queerra)

Zure eskuetan duzun argitalpenak LGTBI (lesbiana, gay, transgeneroa, bisexuala, intersexuala eta queerra) eremuko termino eta definizio nagusien glosarioa du, eta UGT-Euskadiko Berdintasunerako Eragile Sindikalen sarerako garrantzitsuak diren beste informazio batzuk ere biltzen ditu, labur-labur: Lan-arloko araudi nagusia sexu-orientazioagatiko, identitateagatiko, ezaugarri seksualengatiko eta genero-adierazpenagatiko diskriminaziorik ezaren arloan, berdintasunaren eta diskriminaziorik ezaren esparruan negoziazio kolektiborako funtsezko puntuak eta egutegiko datarik nabarmenenak azaltzen dira. Horren guztiaren azken helburua da LGTBI pertsonen

lan-baldintzak hobetzea beren lan-postuetan, eta diskriminazioak prebenitzea, sindikatua osatzen duten ordezkariari aholkatuz, informatuz, sentsibilizatuz eta prestatuz.

Eskerrak eman nahi dizkiegu Kata-luniako UGTko LGTBI-UGT taldeari eta Berdintasun eta Lanbide Heziketa-ko Idazkaritzari, eman digun materialarengatik eta laguntza guztiarengatik.

A

Armairua (irten)

LGTBI kolektiboko pertsona bat, haren sexu-orientazioa edo genero-identitatea ezagutaraztea. Ingelesez ere outing terminoa erabiltzen da, pertsona ospetsu edo sozialki ezagun baten homosexualitatea publiko egiteari buruz hitz egiteko.

Askotariko familiak

Familia unitate sozial bat da, ez-kontza, senidetasun edo ahaidetasun harremanen bidez elkartutako gizabanako talde batek osatua. Badago familia-egitura askotarikoak, hala nola osatzen dituzten pertsonak: guraso bakarrekoak, ama batekin eta aita batekin, bi amarekin, bi aitarekin, etab.

Aurreiritzia

Pertsona bat talde bati edo haren banako kideei dagokienez aldeko edo kontrako moduan pentsatzera,

hautematera, sentitzera eta jokatzera bultzatzen duen jarrera.

B

Berresleipen edo trantsizio sexuala

Transexualek beren gorputza aldatzen dute, zentzuzko generora hurbiltzeko. Tratamendu hormonalak eta/edo berresleipen genitaleko kirurgia barne har ditzake. Testuinguru anglosaxoian genero baieztapena kontzeptua ere erabiltzen da. Sexu-aldaketa esapidea saihestu behar da, hedatuago dagoen arren ez baita zehatza.

Bifobia

Bisexualitatearekiko edo pertsona bisexualekiko gorrotoa.

Binarismo

Pertsonen jarduerak, portaerak, emozioak eta anatomia modu dikotomikoan kategorizatzen dituen gi-

zarte-eraikuntza, bi generotan: maskulina eta femeninoa.

Bisexual

Genero eta/edo sexu bat baino gehiagoko pertsonenganako erakarpen sexuala, emozionala eta/edo erromantikoa sentitzen duena, ez nahitaez aldi berean, era berean, maila berean intentsitate berarekin.

Cisgenero (o cis)

Jaiotzean bere ezaugarri biologikoen arabera egozten zaion generoakoa sentitzen den pertsona.

D

Drag king

Estereotipikoki genero maskulinoarekin lotuta, baina neurritz kanpo eta modu sofistikatuan, janzten eta makillatzen den emakumea, ikuskizunetan jarduteko asmo komikoak, satirikoak edo dramatikoak dituena.

Drag queen

Estereotipikoki emakumeen generoarekin lotuta, baina neurritz kanpo eta modu sofistikatuan, janzten eta makillatzen den gizona, ikuskizunetan jarduteko asmo komikoak, satirikoak edo dramatikoak dituena.

E

Emakume transexuala

Jaiotzean sexu maskulinoari dagoz-

kion organo genitalak eta biologikoak dituen pertsona, baina bizitzan eta psikologikoki sexu femeninoarekin identifikatuta sentitzen dena.

Estereotipo

Talde edo gizarte batek aldez aurretik ezarritako arau edo eredu kulturalen bidez lortzen dituen ideien multzoa.

Estigma

Soziologian, estigma baldintza, ezaggarri edo portaera bat da, eta, horren ondorioz, bere eramailea gizarte-esparru batean sartzen da, zeinaren aurka kideen irudi negatiboa sortzen baita, eta kulturaliki onartezintzat edo beheragotzat hartzen dira.

G

Gay

Bere genero edo sexu bereko pertsonenganako erakarpen sexuala, emozionala eta/edo erromantikoa sentitzen duen gizona.

Gayfobia

Gay edo gizon homosexualekiko gorrotoa.

Genero-adierazpena

Pertsonaren portaera soziala, jaiotza-sexua eta genero-identitatea edozein izanda ere.

Genero

Gizonen eta emakumeen arteko be-reizketa sozialki ezartzen duten por-taera eta nortasun-ereduei buruzko kultura-jatorriko ezaugarrien mul-tzoa. Generoaren kontzepzio dua-lista tradizionalaren aurka (gizona eta emakumea), teoria batzuek bi genero baino gehiago daudela de-fendatzen dute, eta beste batzuek generoaren kontzeptua baztertzen dute, giza izaeraren eraikuntza mu-gatzailatzat jotzen dutelako. Nahiz eta sozialki genero maskulinoa sexu maskulinoari egotzi eta genero fe-meninoa sexu femeninoari, kon-zeptu horiek ez dira baliokideak.

Genero-disforia

Pertsona bat jaiotzean esleitutako generoarekin ados ez dagoela adie-razten duen termino medikoa.

Genero-identitatea

Pertsona batek bere buruaz duen ulertzeko modua subjektiboa aipa-tzea, gizona, emakumea, biak edo bat ere ez sentitzeari dagokionez. Ez dator nahitaez bat jaiotzean esleitu-tako sexuarekin, eta ez du zerikusirik pertsonaren orientazio afektibo- sexualarekin.

Genero-rola

Sexu bakoitzari sozialki esleitzen zaizkion portaeren eta jardueren multzoa, kulturen arabera aldatzen dena.

Gizon transexuala

Jaiotzean sexu femeninoari dagoz-kion organo genitalak eta biologi-koak dituen pertsona, baina bizitzan eta psikologikoki genero maskuli-noarekin identifikatuta sentitzen dena.

H

Hermafrodita

Termino okerra pertsona intersexual-lei erreferentzia egiteko.

Heteronormatibitatea

Gizarte-erakunde askok sexuaren, generoaren eta sexualitatearen arteko ustezko paralelismoari buruzko uste jakin batzuk indartu dituzte, eta hori ziurtzat jotzen da. Uste horietako batzuen arabera pertsonak bi kategoriatan sailkatzen dira: gizona eta emakumea; harreman sexualak eta ezkontzakoak sexu desberdinetako pertsonen artean gertatzen badira soilik normalak dira; sexu bereko pertsonen arteko harreman intimoek ez dute balio sexualik; edo sexu bakoitzari rol naturala dagokio bizitzan.

Heteropatriarkatua

Gizonaren eta heterosexualitatearen nagusitasuna justifikatzen eta sustatzen duen sistema soziopolitikoak.

Sistema patriarkalaren zapalkuntza moduei heterosexualitateak datozenak gehitzen dizkie.

Heterosexuala

Beste sexuko pertsonenganako erakarpena sentitzen duen pertsona.

Heterosexualitatea

Heterosexualaren izaera edo nolakotasuna.

Homofobia

Homosexualitatearekiko edo pertsona homosexualekiko gorrotoa.

Homomaternitatea

Bi ama lesbianen eta haien seme-alaben arteko harremana, seme-alabatasunak berekin dakarren harreman juridikoaren ondorioz.

Homoparentalitatea

Bi ama lesbianen edo bi aita gayen eta haien seme-alaben arteko harremana, seme-alabatasunak berekin dakarren harreman juridikoaren ondorioz.

Homopaternitatea

Bi aita gayen eta haien seme-alaben

arteko harremana, seme-alabatasunak berekin dakarren harreman juridikoaren ondorioz.

Homosexuala

Sexu bereko pertsonenganako erakarpin sexuala eta afektiboa sentitzen duen pertsona. Saihestu beharreko

terminoa da, jatorri duen ikuskera psikiatrikotik ihes egiteko. Hobe da gay edo lesbiana hitza erabiltzea, dagokionaren arabera.

Homosexualitatea

Homosexualaren izaera edo nolokotasuna.

Intersexuala

Gizonen zein emakumeen berezko ezaugarri fisiko sexualak modu naturalean garatu dituen pertsona. Gaur egun, ildo horretatik, hermafrodita forma bazterten da, gutxiesgarritzat eta zehaztugabetzat jotzen delako.

Ikusarazi, agerikoa egin

Heterosexualak ez diren sexualitateak daudela ezagutaraztea errebin-dikazio- ekintzen, ekintza kulturalen edo ekintza pertsonalen bidez, normalizatzeko helburuarekin.

Lesbiana

Beste emakume batzueganako

erakarpen sexuala eta afektiboa sentitzen duen emakumea.

Lesbofobia

Lesbianismoarekiko edo lesbiane-kiko gorrotoa.

LGTBI

Lesbiana, gay, transexual, bisexual eta intersexual terminoen siglak. Berau osatzen duten letren ordena aldakorra da. Badira beste sigla batzuk ere, LGTBIQ+ adibidez, hauek queerren “Q” eta “+” ikurra gehitzen dituzte, beste batzuk kontuan hartzeko. GLBTIQ bertsioa ere aurki daiteke, gay mugimenduak beste-kiko duen lehentasun historikoaren arabera.

LGTBIfobia

Lesbiana, gay, trans, bisexual eta intersexualen aurkako beldur edo ezinikusi irrazionala.

P

Pansexuala edo omnisexuala

Beste edozein pertsonarekiko erakapen sexuala senti dezakeen pertsona, sexua, generoa edo orientazio sexuala eta afektiboa alde batera utzita.

Patriarkatua

Egitura sozial edo politikoa, non gizonak botere gorena eta autoritate gorena dituen eta emakumea menpean dagoen, zuzenbide erromatarreko pater familien eraketaren kontzeptioari jarraituz, eta Eliza Katolikoak familia eta gizarte-egituraren oinarri mantendu duena.

tzen ez duen eta gizon, emakume edo orientazio sexual eta afektibo espezifiko gisa identifikatzea baztertzen duen pertsona. Generoaren ikuskera dualistaren aurka, teoria batzuek bi genero baino gehiago daudela defendatzen dute, eta beste batzuek, berriz, generoaren kontzeptua arbuiatzen dute, giza izaera mugatzen duen gizarte-eraikuntzatzat jotzen dutelako.

Queer teoria

Genero-kategorizazioak, sexu-identitateak eta sexu-orientazioak erai-kuntza kulturalak baino ez direla dioen teoria. Oharra: queer teoria kritikoarekin XX. mendeko laurogeita hamarreko hamarkada aldera jaio zen, mugimendu feminista, gay eta lesbikoen baitan.

Q

Queer

Queer teoriaren arabera, generoen banaketa bitar tradizionala izenpe-

S

Serofobia

GIBa duten pertsonen aurkako diskriminazioa, beren bizitzako hainbat esparrutan eragina izan dezakeena,

adibidez, lan-eremuan.

Sexu-aniztasuna

Gizakien sexualitatearen gama osoari erreferentzia egiten dion terminoa da, erakarpenaren, portaeraren, nortasunaren, adierazpenaren, orientazioaren, harremanen eta sexu- erreakzioen alderdi guztiak barne hartzen dituena.

Sexu biologikoa

Ezaugarri biologikoen multzoa, bereziki genetikoak, organikoak eta hormonalak, gizonen eta emakumeen arteko bereizketa ezartzen dutenak.

Sexu-identitatea

Sexu jakin batekoa izatearen sentimendua. Sexu-identitateak zerikusia du gizonen eta emakumeen berezko ezaugarri sexualekin identifikatzea-rekin, edozein dela ere jaiotza-sexua, hau da, jaiotzaren ezaugarri biologikoak.

Sexu-orientazioa

Pertsona batek sexu bereko, beste sexuko edo sexu guztietako pertsonenganako erakarpen sexuala sen-

titzeko duen joera. Homosexua- litatea, heterosexualitatea eta bisexualitatea sexu-orientazioak dira.

Sexu-orientazioagatiko edo genero- identitateagatiko jazarpena

Laneko jazarpen-egoerak, sexu-orientazioa eta/edo genero-identitatea eta/edo genero-adierazpena direla-eta, LGTBI pertsonen duintasunaren aurkako jarrerak edo portaerak, edo inguru beldurgarria, etsaitasunezkoa, apalgarria, umilia-garria edo iraingarria sortzen saiatzen direnak. Jazarpenaren helburua jazarritako pertsona emozionalki eta psikologikoki menderatzea da, lanera sartzea ostopatzeko, haren gaitasunak deuseztatzeko, lanbide-sustapena oztopatzeko edo lanpostuan jarraitzeko mehatxua egiteko. Jazarpena bertikala izan daiteke, goranzkoa, goragoko hierarkia-mailako pertsona bati mendeko pertsona batek edo batzuek erasotzen diotenean; beheranzkoa bertikala, behe-ragoko hierarkia-mailako pertsona bati Enpresaren hierarkia; eta horizontala, hierarkia-maila bereko beste lankide batzuek pertsona bati jazar-tzen diotenean.

T

Trabestia

Beste sexuari dagozkion portaerak, jantziak eta osagarriak hartzen dituen pertsona. Bereziki erabiltzen da emakumeen moduak eta janzkerak hartzen dituzten gizonei dagokienez. Gizonen moduak eta janzkera hartzen dituzten emakumeei dagokienez, ez da hain ohikoa. Ez du zerikusirik sexu-orientazioarekin eta genero-identitatearekin.

Trans pertsonak

Jaiotzean esleitutako generoaz bestelako genero-identitatea duten pertsonak, beren genero-sentimenduen arabera gizartean ezarritako gorputz-irudiari egokitzeagatik gorputz-aldaketak (kirurgikoak, hormonalak, etab.) egin ditzaketenak. Emakume transak (edo trans femeninoak) gorputz maskulino batean jaio dira eta emakume sentitzen dira; gizon transak (edo trans maskulinoak), berriz, emakumetik gizonera aldatzen dira.

Trans despatologizazioaren aldeko mugimendua

Trans kolektiboaren barruko mugimendua, katalogo diagnostikoetatik genero-disforiaren eta genero-identitatearen nahasmenduen kategoriak berehala kentzea eskatzen duena (Amerikako Elkarte Psikiatrikoaren DSM eta Osasunaren Mundu Erakundearen CIE).

Transfobia

Transidentitatearekiko eta transgenderoarekiko gorrotoa.

Transgeneroa

Jaiotzean bere ezaugarri biologikoen arabera egotzi zaion generoaren aurkakoa dela sentitzen duen pertsona, edo ez gizon batekin ez emakume batekin zehazki identifikatzen ez dena, genero horiek betidanik ulertu izan diren bezala. Transgenero terminoa XX. mendeko 80ko hamarkadan jaio zen Estatu Batuetan, transexualen jatorrizko formarekiko erreakzio gisa, sexua aldatzeko operazioekin oso lotuta, eta sistema bitar tradizionalari egindako kritikarekin lotuta dago. Forma transgenderoak genero-identitate ez-normatiboak dituzten edo jaiotzean ezaugarri biologikoen ara-

bera esleitu zaien generoarekin identifikatzen ez diren pertsona guztiak bildu nahi zituen.

Trans, trans persona

Hainbat genero-identitate eta adierazpen biltzen dituen terminoa, jaiotzean esleitu zieten sexuarekin/generoarekin bat ez datozen zentzu-generoa duten pertsonak aipatzeko, transgenero edo transexualaren bertsio laburtu gisa erabiltzen da, pertsonak barne hartzen dituena. Transgeneroa, transexualak, trabestiak eta, oro har, gizona/emakumea identifikatzeko aukera bakar gisa bitarra zalantzan jartzen dutenak. Trans izateak ez du esan nahi sexu-orientazio jakin bat izan behar denik (trans bat gay, lesbiana, heterosexual, bisexual, asexual eta abar izan daiteke).

Trantsizioa

Trans pertsona bat identifikatzen den generoarekin bizitzen hasten den aldia, nahi dituen prozesu legalak, gorpuztekoak, sozialak eta abar gauzatzuz.

Transexuala

Bere genero jaiotzean esleitu zizaitzian generoarean aurkakoa dela sentitzen duen pertsona, oro har tratamendu hormonala eta/edo kirurgikoa egiten duena.

Transexualitatea

Pertsona bat bere ezaugarri sexualetan arabera esleitu zaion generoarean aurkako generoarekin identifikatzea.

Zeharkako diskriminazioa

Itxuraz neutroa den araudi, klausula edo erabaki bat ezartzen denean gerta daitekeena, horren ondorioz, LGTBI pertsonak besteekiko desabantaila-egoeran jartzen baitira.

Zuzeneko diskriminazioa

Pertsona bat bere sexu-orientazioa-gatik eta/edo genero-identitateagatik gaizki tratatzea dakarrena.

Negoiazio kolektiboa, berdintasuna eta diskriminaziorik eza

Nahiz eta lege-arloan berdintasun formala lortu, oraindik ere kalteak daude lesbianen, gayen, transexualen, bisexualen eta intersexualen kolektiboaren inguruan, eta lantokietan diskriminaziozko eta bazterkeriazko praktikak mantentzen dira. Ildo horretan, oso garrantzitsua da negoiazio kolektiboak diskriminazio horien berri ematea eta horiei aurre egiten lagunduko duten neurri eta klausula guztiak ezartzea adostea.

Legeria

Sexu-orientazioagatiko, genero-identitateagatiko eta genero-adierazpenagatiko diskriminaziorik eza arautzen edo aipatzen duen araudi nagusia, batez ere lan-eremuan:

Nazioarteko eremua

• **Yogyakartako Printzipioen 12. printzipioa**, Nazioarteko Tratatuaren balio juridikoa ez duten arren, mundu osoko legedi eta epai judizialen erreferentzia eta inspirazio gisa balio dute.

Lanerako eskubidea

Pertsona orok du lan duina eta produktiboa izateko eskubidea, lan-baldintza bidezkoak eta egokiak izateko eskubidea eta langabeziaren aurkako babesa izateko eskubidea, sexu-orientazioagatiko edo genero-identitateagatiko diskriminaziorik gabe.

Estatuek:

A. Enplegu publikoan eta pribatuan sexu-orientazioagatiko eta genero-identitateagatiko bereizkeria ezabatzeke eta debekatzeko beharrezkoak diren neurri legegile, administratibo eta bestelako guztiak hartuko dituzte, baita lanbide- gaikuntzari, kontratazioari, sustapenari, kaleratzeari, lan-baldintzei eta ordainsariei dago-kienez ere.

B. Sexu-orientazioagatikoko edo genero-identitateagatikoko diskriminazio oro ezabatuko dute, enplegu-aukera berdinak bermatzeko eta zerbitzu publikoko arlo guztietan gainditze aldera, baita gobernu-zerbitzuko maila guztietan eta funtzio publikoetako enpleguan ere, polizia-zerbitzua eta indar armatuak barne, eta gaikuntza eta sentsibilizazio-programa egokiak emango dituzte diskriminazio-jarrereri aurre egiteko.

• Europar Batasuneko Oinarrizko Eskubideen Gutuna

21.1. artikulua. Bereizkeriarik eza Debeekatuta dago bereizkeria oro, eta, bereziki, sexua, arraza, kolorea, jatorri etniko edo sozialak, ezaugarri genetikoak, hizkuntza, erlijioa edo sinesmenak, iritzi politikoak edo beste edozein motatakoak, gutxiengo nazional bateko kide izatea, ondarea, jaiotza, desgaitasuna, adina edo sexu-joera direla eta.

2000/78/EE Europako Zuzendaraua, lanaren eta enpleguaren esparruan erlijio edo sinesmen, desgaitasun, adin edo sexu-orientazioagatikoko diskriminazioa debeka-

tzen duena, estatu kideetan tratu berdintasunaren printzipioa aplika dadin.

Estatu-esparrua

• **Espainiako Konstituzioa**
Espainiako Konstituzioaren 14. artikulua: "Espainiarrak legearen arabera berdinak dira, eta ezin da inolako bereizkeriarik egin jaiotza, arraza, sexu, erlijio, iritzi nahiz bestelako inguruabar edo egoera pertsonal zein sozialak aintzat hartuta". Konstituzio Auzitegiak 41/2006 Epaiaren bidez zehaztu zuenez, "(...)azpimarratzekoa da orientazio homosexuala, nahiz eta berariaz EKren 14. artikuluan ez aipatu diskriminaziozko tratua debeekatuta dagoen kasu zehaztetako bat dela, zalantzarik gabe, diskriminazioaren debekua aipatu behar zaion "beste edozein baldintza edo zirkunstantzia pertsonal edo sozial" klausulan jasotako zirkunstantzia bat.

EKren 18.1. artikulua: "Ohorerako, norberaren eta familiaren intimitaterako eta bakoitzaren irudirako eskubidea bermatzen da".

EKren 9.2. artikulua: “Botere publikoari dagokien inguruabar zahatzak sustatzea, gizabanakoaren eta berak osatzen dituen taldeen askatasuna eta berdintasuna benetakoak eta eragingarriak izan daitezen; oztopoak kentzea, horiek haien osotasuna eragotzi edo zailtzen badute; eta herritar guztien parte-hartzea erraztea, bai bizitza politikoan, baita ekonomia, kultura eta gizarte bizitzan ere.”

- **Langileen Estatutuak, 62/2003 Legeak aldatua,** tratu-berdintasunaren printzipioa aplikatzeko jarraibideak jasotzen ditu, eta honela geratu zen jasota:

4.2. c) artikulua. “Lan-harremanean, hauek dira langileen eskubi-deak: Espainiako Estatu barruan, enplegurako bereizkeriarik ez jasateko eskubidea; eta, enplegatu ondoren, sexuagatik, egoera zibilagatik eta, lege honek zehaztutako mugen barruan, adinagatik bereizkeriarik ez jasateko eskubidea; berdin, gainera, arrazagatik, egoera sozialagatik, erlijioa edo politikako ideiegatik, sindikaturen batera afiliatuta egon edo

ez egoteagatik, eta hizkuntzagatik bereizkeriarik ez jasateko eskubidea.”

4.2. e) artikulua. “Lan-harremanean, hauek dira langileen eskubi-deak: Intimitatea errespetatu eta pertsonaren duintasunari zor zaion tratua jasotzeko eskubidea; horren barruan sartzen dira sexuarekin zerikusia duten hitzezko edo bestelako eraso fisikoetatik babestea, edo arraza edo etnia dela, erlijioa edo sinismenak direla, ezintasunen bat, adina edo sexujoera dela eta babes-tuta egotea.

17.1. artikulua. “Deuseztatu eta eraginik gabe geldituko dira bai erregelamendu bidezko aginduak bai hitzarmen kolektiboetako baldintzak, bai banakako itunak, zein enpresaburuaren bere kabuzko erabakiak, baldin eta, adina arrazoi dela, enplegurako kontrako bereizkeriarik egiten badute, edo kontrako nahiz aldeko bereizkeriarik egiten badute enpleguan eta ordainketetan, jardunaldian eta laneko gainerako baldintzetan, beti ere sexua, jatorria, egoera zibila, arraza, egoera soziala, iritzi politiko

edo erlijiokoak, sindikatuetera eta sindikatuen akordioetara atxikita egon edo ez egotea aitzakia hartuta, edo enpresako beste langile batzuen ahaidetasuna eta hizkuntza oinarri direla, Estatu barruan.

Era berean, deusezak izango dira enpresaburuak hartutako erabakiak, baldin eta erabaki horiek langileen-tzat kaltegarriak baldin badira eta tratuberdintasunaren eta bereizkeriarik ezaren printzipioa betetzeko enpresan egindako erreklamazio baten aurka edo aurrera eramandako ekintza judicial baten aurka hartutakoak.”

54.2. g) artikulua. Diziplinazko kale-
ratzeari dagokionez “Kontrata ez
betetzea da honako kasu hauetan
adierazitakoa: Arraza edo etnia,
sexua, erlijioa edo sinismenak, ezin-
tasunen bat, adina edo sexu-joera
dela eta, enpresaburuari edo enpre-
san lan egiten duten pertsoneri eraso
egitea.”

• **7/2007 Legea, Enplegatutako Publi-
koaren Oinarritzko Estatutuarena.**
Enplegatutako publikoek lanean haien in-

timitatea, sexu- orientazioa, irudia
eta duintasuna errespetatzeko esku-
bidea dute, bereziki jazarpen sexual
eta sexuarengatiko jazarpenaren au-
rrean eta laneko jazarpen moralaren
aurrean; ez dute diskriminaziorik
izango jaiotza, arraza- edo etnia-ja-
torria, generoa, sexua edo sexu-
orientazioa, erlijioa edo sinesmenak,
iritzia, desgaitasuna, adina edo
beste edozein egoera edo inguru-
bar pertsonal edo sozial dela-eta.
Horrela, diziplinazko hutsegite oso
larritzat jotzen da diskriminazioa da-
karren edozein ekintza, besteak
beste, sexuagatik, eta jazarpen sex-
ual eta sexuarengatiko jazarpena-
gatik.

• **Laneko arriskuen prebentzioari
buruzko 31/1995 Legeak** eta lege
hori garatzeko legeriak ezartzen
dute enpresaburuak arrisku psikoso-
zialei heltzeko eta kudeatzeko bete-
beharra dutela, gainerako arriskuen
modu berean: identifikatu, ebaluatu,
planifikatu eta horien eraginkorta-
suna kontrolatzeko beharrezko neu-
rriak ezarri. Neurri horiek hartuz
gero, langileen lan-baldintzak eta on-
gizatea hobetu daitezke, eta giza es-

kubideak eta pertsonen duintasuna errespetatuko dituen lan-ingurune bat sor daiteke.

- **Berdintasunezko ezkontzari buruzko Legea. 13/2005 Legea**, Kode Zibila aldatzen duena ezkontzeko eskubidearen arloan, Zein "ezkontzak betekizun eta ondorio berberak izango ditu bi ezkongaiak sexu berekoak edo desberdinekoak direnean."

- **Genero-identitateari buruzko legea. 3/2007 Legea, martxoaren 15koa**, pertsonen sexuari buruzko aipamenaren erregistro-zuzenketa arautzen duena. Erregistro Zibilean pertsona baten sexuari buruzko inskripzioaren aldaketa egiteko beharrezkoak diren betekizunak arautzea du xede, inskripzio hori ez datorrenean bat haren benetako genero-identitatearekin. Norberaren izena aldatzea ere aurreikusten du, errek-lamatutako sexuarekin bat etor dadin.

Euskal Autonomia Erkidegoko eremua

- **14/2012 Legea, ekainaren 28koa**, transexualak genero-identitateagatik ez baztertzeari eta haien eskubideak aitortzeari buruzkoa. Transexualen dokumentazio administratiboari buruzko abenduaren 22ko 234/2015 Dekretuarekin osatzen da.

Transexualek erregistro zibilean sexuari buruzko aipamena zuzendu arte edo, Euskal Autonomia Erkidegoan bizi diren transexual immigra-teen kasuan, jatorrizko herrialdean erregistro- aldaketa egin arte eduki ahal izango dituzten administrazio-agiriak arautzea du xede.

LGTBI nazioarteko egunak

- Otsailaren 19a, Kiroleko Homofobiaren aurkako Nazioarteko Eguna.
- Martxoak 31, Trans Ikusgarritasunaren aldeko Eguna.
- Apirilak 26, Ikusgarritasun Lesbi-koaren Nazioarteko Eguna

- Maiatzaren 17a, Homofobiaren eta Transfobiaren aurkako Nazioarteko Eguna.
- Ekainak 28, LGTBI Askapenaren aldeko Eguna.
- Irailaren 23a, Ikusgarritasun Bisexualaren Eguna.
- Urriak 24, Trans Despatologizazioaren aldeko Eguna.

Nora jo dezakezu?

Anitza UGT-Euskadi

Bere enpresan borroka egiten duten gure erakundeko pertsona guztiak elkarrekin konektatzea du helburu, LGTBI pertsonak lan-arloan jasan dezaketzen edozein diskriminazio mota zaintzeko, artatzeko eta desagerarazteko.

Enpresetan diskriminazio-egoerarik gerta ez dadin zaintzen laguntzen duten tresnak ematen ditu, bai eta ezagutza, herritarrenganako sentsibilizazioa eta LGTBI eskubideen de-

fentsa sustatzeko tresnak ere.

Arreta pertsonalizatua, orientazioa eta laneko aholkularitza eskaintzen die LGTBI pertsonei.

Harremanetan jartzeko:
ugtdiversa@ugteuskadi.org
www.ugteuskadi.org

Informazio gehiago eta helbide interesgarriak:

Eusko Jaurlaritza:

Berdindu!

Sexu- eta genero- aniztasunarekin zerikusia duten gaien buruzko informazioa eta arreta ematen duen zerbitzu publikoa

ARABA: Ramiro de Maeztu 3 bajo
Gasteiz / Vitoria Tlf: 945 029 079
berdinu.araba@gmail.com

BIZKAIA: Ramón y Cajal 2 Bajo
Bilbo / Bilbao Tlf: 94 645 33 22
berdinu.bizkaia@gmail.com

GIPUZKOA: Paseo de Mikeletes 20
(Barrio del Antiguo) Donostia / San
Sebastian Tlf: 943 216 551
berdinu.gipuzkoa@gmail.com

Introducción

abc

def

ghi

lmo

pqr

stu

Temas de interés

